

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองอึ่ง อำเภอราชสีห์ จังหวัดศรีสะเกษ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

คำนำ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ภายใต้เครื่องมือการประเมินการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment: OIT) ข้อ O๒๑ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ กำหนดให้แสดงผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองอี้ง ในฐานะผู้รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานในด้านความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลหนองอี้ง จะเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการผลักดัน และ ขับเคลื่อนเจตจำนงและนโยบายการบริหารงานด้วยความสุจริต เพื่อเป็นการกำกับดูแลองค์กรที่ดีต่อไป

หน่วยตรวจสอบภายใน
องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองอี้ง

สารบัญ

	หน้า
๑. บทนำ หลักการและวัตถุประสงค์	๑
๒. กรอบในการประเมินความเสี่ยงทุจริต	๑-๒
๓. การประเมินการทุจริต	
๓.๑ เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
๓.๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๔. การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองอึ่ง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙	๔
๕. การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต	๕
๖. การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	๖-๗

๑. บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอึ่ง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล จึงตระหนักถึงความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าว และพร้อมส่งเสริมการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงและปัญหาขึ้นภายในหน่วยงาน จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่อาจจะก่อให้เกิดการทุจริตและการประพฤติมิชอบภายในหน่วยงาน เพื่อเป็นกรอบในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อภารกิจงานของหน่วยงาน

๒. หลักการและวัตถุประสงค์

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่เกิดการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้

๒.๑ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต
๒. ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐตรวจสอบได้
๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใสเป็นธรรม
๔. เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

๒.๒ นิยามความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

๒.๓ กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

- Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
- Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อสงสัยบางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร
- Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก
- Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๒.๔ ประเภทของความเสียหายการทุจริต

ด้านที่ ๑ ความเสียหายการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสียหายการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสียหายการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๓. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอึ่ง ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการการจัดซื้อวัสดุสำนักงาน ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในป้องกันและลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

๓.๑ เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต การจัดซื้อวัสดุสำนักงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองอึ่ง

๑. เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้น ตั้งแต่ ๔ ครั้งขึ้นไป ต่อปี
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปี
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปี
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๑ ครั้ง ต่อปี
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒. ผลกระทบ (Impact)

ผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

๓.ระดับความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ – ๙ คะแนน)
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ – ๑๔ คะแนน)
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ คะแนน ขึ้นไป)

๓.๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการระบุรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของการจัดซื้อวัสดุสำนักงาน (ด้านที่๓ ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ) โดยการค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (UnknownFactor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information)

การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตการจัดซื้อวัสดุสำนักงาน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอึ่ง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอึ่ง ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการการจัดซื้อวัสดุสำนักงาน มาทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในป้องกัน และการลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส ที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตได้ประเมินมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการ ควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken)

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับประเด็นด้านความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ เพื่อจะนำขั้นตอนของกระบวนการจัดซื้อวัสดุสำนักงาน ที่เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับตั้งแต่ปานกลางขึ้นไป มาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเพื่อป้องกันและลดโอกาสการทุจริต

ระดับ	คำอธิบายการประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อความเสี่ยง	ลำดับ ขั้นตอน	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
				Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
การจัดซื้อวัสดุ สำนักงาน	๑	การกำหนดขอบเขตของงาน (Terms of Referene : TOR) สำหรับจัดซื้อวัสดุสำนักงาน	๑.กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุใกล้เคียง กับยี่ห้อโดยยี่ห้อหนึ่ง หรือกำหนดรายละเอียด (Specification) ที่เอื้อประโยชน์ให้ผู้รายใดราย หนึ่งระบุนะจะจงมากเกินไปทำให้เกิดการ แข่งขันไม่เป็นธรรม	๒	๒	๔	ต่ำ
	๒	การทำใบสั่งซื้อวัสดุสำนักงาน	๑.การแบ่งซื้อแบ่งจ้างโดยมิชอบเพื่อหลีกเลี่ยงการ แข่งขันราคาหรือใช้วิธีการเฉพาะเจาะจง, การทำใบขอ ซื้อโดยไม่มีกรอนุมัติจากผู้บังคับบัญชา, หรือการแก้ไข รายการวัสดุ/ราคากลางในใบขอซื้อภายหลังจากที่ ได้รับการอนุมัติแล้ว ๒.การจัดซื้อในราคาที่สูงกว่าราคาตลาด (overpricing), การขอซื้อวัสดุเกรดต่ำกว่ามาตรฐานแต่ ระบุสเปกในใบขอซื้อเท่ากับของแท้, หรือการสมคบคิด (ฮั้ว) กับผู้ขายเพื่อเอื้อประโยชน์	๒	๓	๖	ปานกลาง
	๓	การตรวจรับพัสดุ	๑.คณะกรรมการตรวจรับงานที่ใช้วัสดุไม่ได้มาตรฐาน หรือมีปริมาณงานไม่ครบถ้วนตามใบสั่งซื้อวัสดุ สำนักงาน ๒. คณะกรรมการฯ อาจรับสินบนของขวิญ ของ ก้านลสินน้ำใจหรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถคำนวณเป็นมูลค่าได้ในการปฏิบัติ หน้าที่จากคู่สัญญาเพื่อแลกกับการได้คัดเลือก เป็นผู้ถูกจัดซื้อ	๓	๓	๙	ปานกลาง

การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการงาน/โครงการ การจัดซื้อวัสดุสำนักงาน								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑.	การทำใบสั่งซื้อวัสดุ สำนักงาน	๑.การแบ่งซื้อแบ่งจ้างโดยมิชอบเพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันราคาหรือใช้วิธีการเฉพาะเจาะจง, การทำใบขอซื้อโดยไม่มีการอนุมัติจากผู้บังคับบัญชา,หรือการแก้ไขรายการวัสดุ/ราคากลางในใบขอซื้อภายหลังจากที่ได้รับการอนุมัติแล้ว ๒.การจัดซื้อในราคาที่สูงกว่าราคาตลาด (overpricing), การขอซื้อวัสดุเกรดต่ำกว่ามาตรฐานแต่ระบุเปกในใบขอซื้อเท่ากับของแท้, หรือการสมคบคิด (ฮั้ว) กับผู้ขายเพื่อเอื้อประโยชน์	ปานกลาง	- การแบ่งแยกหน้าที่อย่างชัดเจน (Segregation of Duties) การใช้ระบบอนุมัติหลายขั้นตอน และการตรวจสอบความถูกต้องของรายการ เพื่อป้องกันความผิดพลาด การจัดซื้อซ้ำซ้อน และการทุจริต	- ตรวจสอบเอกสารในการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามข้อกำหนดของพรบ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยจัดทำรายการเพื่อตรวจสอบก่อนนำส่งพัสดุ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๙	ไม่ใช้งบประมาณ	ทุกสำนักกอง

ชื่อกระบวนการ/โครงการ การจัดซื้อวัสดุสำนักงาน								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๒.	การตรวจรับพัสดุ	๑. คณะกรรมการตรวจรับ งานที่ใช้วัสดุไม่ได้มาตรฐาน หรือมีปริมาณงานไม่ ครบถ้วนตามใบสั่งซื้อวัสดุ สำนักงาน ๒. คณะกรรมการฯ อาจรับ สินบนของขวัญ ของกำนัล สินน้ำใจหรือผลประโยชน์ใน รูปแบบต่างๆ ที่สามารถ คำนวณเป็นมูลค่าได้ในการ ปฏิบัติหน้าที่จากคู่สัญญา เพื่อแลกกับการได้คัดเลือก เป็นผู้ถูกจัดซื้อ	ปานกลาง	- คณะกรรมการตรวจรับต้อง ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบฯ ตรวจสอบปริมาณและคุณภาพให้ เป็นไปตามเงื่อนไขสัญญาอย่าง เคร่งครัด ห้ามมิให้มีการรับมอบ วัสดุก่อนส่งมอบจริงหรือรับวัสดุที่ ไม่ครบถ้วน	- กำหนดมาตรการป้องกันการทุจริต ขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองอึ่ง	ปีงบประมาณ ๒๕๖๙	ไม่ใช้ งบประมาณ	ทุกสำนักกอง

ผู้จัดทำ

(นางสุกัญญา เพ็งเภา)

นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ

ผู้ตรวจสอบ

(นางสาวอรรรพรรณ โอเนียว)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอึ่ง

ผู้อนุมัติ

(นายสมชาย มีพันธ์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอึ่ง

